

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
до проекту Постанови Верховної Ради України
«Про Звернення Верховної Ради України до Організації Об'єднаних Націй,
Міжнародного кримінального суду, парламентів та урядів держав-членів
ООН, держав - членів Групи Семи, держав - членів Європейського Союзу
та НАТО, Європейського Парламенту, Парламентської Асамблеї Ради
Європи, Парламентської Асамблеї ОБСЄ, Парламентської Асамблеї
НАТО, Міжпарламентського союзу, Міжнародного комітету Червоного
Хреста щодо цілеспрямованої і скоординованої політики російської
федерації на створення небезпечних умов життя, які розраховані на
фізичне знищення українців»

1. Обґрунтування необхідності прийняття проекту Постанови

Україна бере активну участь в міжнародних зусиллях щодо пошуку шляхів мирного врегулювання з метою завершення неспровокованої, незаконної, збройної агресії російської федерації проти нашої країни, які відбуваються за посередництва Сполучених Штатів Америки. Не дивлячись на це, держава-агресор російська федерація, зухвало нехтуючи загальновизнаними нормами і принципами міжнародного права, продовжує здійснювати намірену, організовану, узгоджену, та керовану владою російської федерації державну політику з метою знищення українців та суверенної української держави.

Зібрані міжнародними організаціями та правозахисниками докази свідчать про те, що органи влади російської федерації, включно із окупаційними адміністраціями на тимчасово окупованих територіях, та командування збройних сил російської федерації діють в межах скоординованої, керованої державної політики, яка здійснюється через масові і систематичні порушення міжнародного права у сфері прав людини та міжнародного гуманітарного права.

Збройні сили російської федерації, під централізованим командуванням, повсюдно та систематично застосовують тактику навмисного завдання ударів по цивільних особах та об'єктах цивільної інфраструктури. З лютого 2022 року російська федерація застосувала проти України понад 13,3 тисяч ракет різних типів та понад 142,3 тисячі ударних безпілотних апаратів. Значну частину своїх ракетно-бомбових атак збройні сили російської федерації спрямовували проти мирного населення та цивільної інфраструктури. В 2025 році приблизно 35% жертв серед цивільного населення були спричинені російськими авіаударами.

На фоні міжнародних мирних дипломатичних зусиль у 2025 році, російська федерація потроїла свої повітряні удари по енергетичній інфраструктурі України порівняно з попереднім роком. Внаслідок російської окупації та руйнувань і пошкоджень повітряними ударами енергетичних потужностей України, ефективно виробництво енергії впало до 20% від довоєнної потужності, що створює критичний дефіцит електроенергії. Понад 50% усіх гідроелектростанцій України було пошкоджено, а понад 40% зруйновано. Росією знищено близько 90% теплових електростанцій України. На початку цього року через значні пошкодження енергетичної інфраструктури, завдані російськими повітряними ударами, близько 80% території України зазнало масштабних аварійних відключень.

Демонструючи своє зухвале нехтування основоположними принципами міжнародного гуманітарного права, керівництво російської федерації, посадовці міністерства оборони та командування збройних сил неодноразово публічно називали енергетичну інфраструктуру України ціллю російських військових ударів. Скоординований характер, систематичність, та широкий масштаб ударів вказують на мету тотального знищення української енергетичної інфраструктури, яку переслідує російська федерація, включно з виробництвом, передачею та розподілом електроенергії і тепла. Систематична реалізація російською федерацією стратегії знищення критичної цивільної інфраструктури в Україні, зокрема у містах із великою кількістю населення в умовах екстремальних зимових морозів, вказує на намір керівництва російської федерації й командування її збройних сил викликати великомасштабну гуманітарну кризу.

Внаслідок злочинних дій збройних сил російської федерації загинули та отримали каліцтва і поранення сотні тисяч мирних людей, зокрема через широкомасштабні й систематичні атаки російських дронів на мирних цивільних осіб; зруйновано понад 236 000 житлових будівель, включаючи понад 2,5 млн. квартир; вчинено понад 2200 ударів по закладах охорони здоров'я; зруйновано або пошкоджено понад 4000 навчальних закладів; пошкоджено понад 1600 об'єктів культурної спадщини та понад 2400 закладів культури; атаковано понад 600 релігійних споруд, включаючи церкви, мечеті, синагоги і молитовні будинки.

Сили оборони України залишаються ключовим та єдиним фактором захисту цивільного населення України від неминучого настання наслідків, які передбачає геноцидний задум керівництва російської федерації та командування її збройних сил. Водночас, зважаючи на значно переважаючий потенціал ресурсів держави-агресора, Україна відчуває постійний брак матеріальних засобів та людей для більш ефективної протидії геноцидному плану російської федерації. Після 12 років виснажливої боротьби, та, враховуючи скоординовану державну політику російської федерації щодо систематичного та широкомасштабного вчинення воєнних злочинів, злочинів проти людяності, та вчинення геноциду, стає щораз очевиднішим, що міжнародна спільнота повинна істотно наростити свою підтримку аби спільно з Україною зупинити російський геноцид та війну, які несуть загрозу миру й безпеці всього світу.

3. Загальна характеристика і основні положення проекту Постанови

У проекті Постанови міститься заклик до парламентів та урядів іноземних держав, міжнародних організацій та їхніх міжпарламентських асамблей посилити військову, фінансову та гуманітарну підтримку України, забезпечити повну економічну та політичну ізоляцію російської федерації та її союзників, прискорити створення Спеціального трибуналу для притягнення до відповідальності винних у злочині агресії та воєнних злочинах, а також сприяти впровадженню системних механізмів відновлення справедливості, захисту критичної інфраструктури та реформуванню інститутів міжнародної безпеки для недопущення подальшої агресії.

4. Стан нормативно-правової бази у зазначеній сфері правового регулювання

Прийняття Постанови не передбачає внесення змін до інших законодавчих актів.

5. Фінансово-економічне обґрунтування

Реалізація Постанови не потребує додаткового фінансування з Державного бюджету України.

6. Прогноз соціально-економічних та інших наслідків прийняття проекту Постанови

Здійснення запропонованих проектом Постанови заходів сприятиме об'єднанню зусиль міжнародної спільноти, спрямованих на підтримку України у протидії російській збройній агресії проти України.

Народні депутати України

